

ลูกครบ 32 สมองดี เริ่มต้นที่ 6 สัปดาห์ก่อนตั้งครรภ์

โดย

นายแพทย์สมศักดิ์ ภัทรกุลวณิชย์

รองอธิบดีกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

การส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2553 - 2555

ก่อนตั้งครรภ์

- ลดการตั้งครรภ์วัยรุ่น
- ลูกครบ 32 สมองดี
- บริการที่เป็นมิตรกับวัยรุ่น
- มุมเพื่อนใจวัยรุ่น
- พรบ. ค้มครองอนามัย
การเจริญพันธุ์
- เกลือเสริมไอโอดีนถ้วนหน้า
และผลิตภัณฑ์เสริมไอโอดีน

หญิงตั้งครรภ์ / คลอด / หลังคลอด

- คลินิกฝากครรภ์คุณภาพ
- โรงพยาบาลสายใยรัก
แห่งครอบครัว
- วิตามินเสริมแร่ธาตุสำคัญ
- โรงเรียนพ่อแม่
- อสม. แม่คนที่สอง

แรกเกิด - 3 ปี

- มอบหนังสือเล่มแรก
เด็กแรกเกิด 6, 12 เดือน
- บริหารจัดการผ่าน รพ.สต.
- อสม. ติดตามเยี่ยมบ้าน
- สร้างกระแสสังคม
- พัฒนาวิทยากรหลัก
พยาบาล จนท.สธ.
- ให้ความรู้พ่อแม่โดย
จนท.สธ.
- วิตามินเสริมธาตุเหล็ก
- กิน กอด เล่น เล่า

เด็ก 3 - 5 ปี

- พัฒนาศูนย์เด็กเล็กเรียนรู้
- พัฒนาสรณนะผู้ดูแลเด็ก
- อสม. ติดตามเยี่ยมบ้าน
- ให้ความรู้พ่อแม่โดย
จนท.สธ. / ผู้ดูแลเด็ก
- สร้างกระแสสังคม
- วิตามินเสริมธาตุเหล็ก
- กิน กอด เล่น เล่า

โรงพยาบาลสายใยรักแห่งครอบครัว พ.ศ. 2553

ระยะก่อนตั้งครรภ์

- คลินิกเตรียมพร้อมก่อนสมรส / ก่อนตั้งครรภ์
  - ตรวจสุขภาพทั่วไป
  - ตรวจทางห้องปฏิบัติการ
  - ให้คำแนะนำเกี่ยวกับโรคต่าง ๆ, การครองคู่
  - การวางแผนครอบครัว
- วัคซีนป้องกันโรค
- ให้วิตามินเสริมโฟเลต, ไอโอดีน และเหล็ก

ระยะตั้งครรภ์

- ฝากครรภ์คุณภาพ
  - ฝากครรภ์ก่อน 12 สัปดาห์
  - คัดกรอง Thai / HIV
- โรงเรียนพ่อแม่
- อาหาร และโภชนาการ
- ทันตสุขภาพ
- ชมรมสายใยแห่งครอบครัว

ระยะคลอด / หลังคลอด

- รพ.ลูกเกิดรอดแม่ปลอดภัย
- รพ.สายสัมพันธ์แม่ลูก
- โรงเรียนพ่อแม่
- คลินิกนมแม่
- คัดกรองทารกแรกเกิด - Thyroid / PKU
- ชมรมสายใยรักแห่งครอบครัว

คลินิกสุขภาพเด็กดี

- WCC คุณภาพ
- โรงเรียนพ่อแม่
- ตรวจพัฒนาการเด็ก
- โภชนาการ
- นิทาน ของเล่น
- ทันตสุขภาพ
- ชมรมสายใยรักแห่งครอบครัว

ชุมชน

ชมรมเลี้ยงดูลูกด้วยนมแม่ / ชมรมแม่อาสา / ชมรมสายใยรักแห่งครอบครัว

ผลลัพธ์

- ทารกแรกเกิดขาดออกซิเจน 30 ต่อพันการเกิดมีชีพ
- ทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยกว่า 2,500 กรัม ร้อยละ 7 หรือลดลงจากฐานข้อมูลเดิมร้อยละ 0.5 ต่อปี
- เลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือน ร้อยละ 25 หรือเพิ่มขึ้นจากฐานข้อมูลเดิม ร้อยละ 2.5 ต่อปี
- เด็กแรกเกิดถึง 5 ปี มีพัฒนาการสมวัย ร้อยละ 90

ลูกครบ 32 สมองดี

วัตถุประสงค์

- 1. ส่งเสริมความรู้เรื่องการเตรียมความพร้อมก่อนตั้งครรภ์ แก่ชายหญิงวัยเจริญพันธุ์ที่พร้อมจะมีลูก**
- 2. สร้างกระแสสังคม สร้างความตระหนักรู้ต่อการป้องกันความพิการแต่กำเนิดของทารก**
- 3. สนับสนุน และส่งเสริมการจัดบริการโฟเลทและไอโอดีนเสริมแก่กลุ่มเป้าหมายในสถานบริการทุกระดับ**

แนวคิดแนวทางการดำเนินงานโครงการลูกครบ 32 สมองดี เริ่มต้นที่ 6 สัปดาห์ก่อนตั้งครรภ์

ลดความพิการที่เกิดจากการขาดโฟเลต และไอโอดีน เช่น Neural Tube Defects (NTDs), โรคเอ๋อ

- ▶ ขยายหญิงวัยเจริญพันธุ์มีความรู้ เกิดความตระหนักถึงความสำคัญของการได้รับโฟเลต และไอโอดีน
- ▶ หญิงวัยเจริญพันธุ์ที่กำลังจะมีบุตรได้รับโฟเลต และไอโอดีนของทารกในปริมาณที่เพียงพอต่อการป้องกันการเกิดความพิการของทารก

กลวิธีดำเนินงาน

การสร้างภาคีเครือข่ายและพันธมิตร (Partner and Build alliance)

- สถานบริการสาธารณสุข โรงพยาบาล คลินิก
- บุคลากรสาธารณสุขทุกระดับ
- อสม. ผู้นำชุมชน กลุ่มสตรีในชุมชน
- สื่อแขนงต่าง ๆ
- องค์กรวิชาการ
- หน่วยงานอิสระที่ดำเนินงานด้านสุขภาพเช่น สสส. / สช. / สปสช.
- องค์การเภสัชกรรม / สนง.คณะกรรมการอาหาร

การออกระเบียบ กฎ และกฎหมาย (Regulate and Legislate)

- จัดทำนโยบายส่งเสริมการได้รับวิตามินเสริม
- บรรจุนโยบายการได้รับวิตามินเสริมอยู่ในชุดสิทธิประโยชน์ของ สปสช.
- ผลักดันให้การได้รับวิตามินเสริม อยู่ใน พรบ. คุ้มครองอนามัยการเจริญพันธุ์
- ผลักดันให้คณะกรรมการพัฒนาอนามัยการเจริญพันธุ์แห่งชาติจัดทำนโยบาย และมาตรการส่งเสริมการได้รับวิตามินเสริม

การลงทุน (Invest)

- สปสช. สนับสนุนให้วิตามินเสริมแก่หญิงวัยเจริญพันธุ์
- การสนับสนุนงบประมาณดำเนินการจากภาครัฐ
- การสนับสนุนงบประมาณพัฒนาการผลิตวิตามินเสริม

การชี้แนะ (Advocacy)

- การรณรงค์ให้เกิดกระแสการตื่นตัว
- สอดแทรกความรู้ผ่านสื่อวัฒนธรรมท้องถิ่น, การละเล่นพื้นบ้าน

การสร้างศักยภาพ (Build Capacity)

- การสร้างความรู้ ความตระหนักแก่หญิงวัยเจริญพันธุ์
- การพัฒนาศักยภาพ การดำเนินงานแก่บุคลากรสาธารณสุขทุกระดับ
- การถ่ายทอดความรู้ให้กับ อสม. ผู้นำชุมชน กลุ่มสตรีในชุมชน ผู้นำศาสนา ผู้นำท้องถิ่น
- เพิ่มโอกาสได้รับวิตามินเสริมแก่หญิงวัยเจริญพันธุ์

กรมอนามัย
ส่งเสริมให้คนไทยสุขภาพดี

นพ.สมศักดิ์ ภัทรกุลวณิชย์ รองอธิบดีกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข